

ชื่อโครงการวิจัย   คุณภาพทางจุลชีววิทยาของน้ำนมดิบในถังรวมจากฟาร์มโคนมในอำเภอ
ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อผู้วิจัย   นายศิริชัย เอี่ยมมุสิก และ นางสาวผกาทิพย์ ยอดมิ่งขวัญ
คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยศิลปากร

แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย   เงินรายได้นอกงบประมาณเพื่อพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2555

ปีที่ดำเนินการเสร็จ   2559

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์งานวิจัย เพื่อประเมินคุณภาพทางจุลชีววิทยาของน้ำนมถังรวมของฟาร์มโคนมในพื้นที่เขตอำเภอชะอำ จ.เพชรบุรี โดยเก็บตัวอย่างน้ำนมถังรวม ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน 2556 จากกลุ่มฟาร์มที่สมาชิกของสหกรณ์โคนม จำนวน 108 ตัวอย่าง (ฟาร์ม) และกลุ่มฟาร์มที่สมาชิกของศูนย์รับน้ำนมดิบเอกชนจำนวน 60 ตัวอย่าง (ฟาร์ม) นำตัวอย่างมาตรวจหาปริมาณจุลินทรีย์ทั้งหมด (Standard Plate Count; SPC) ปริมาณจุลินทรีย์โคไลฟอร์ม (Coliform Count; CC) ปริมาณจุลินทรีย์ทนร้อน (Laboratory Pasteurized Count; LPC) และปริมาณเซลล์โซมาติกในน้ำนมถังรวมของฟาร์ม (Bulk Tank Milk Somatic Cell Count ; BTSCC) รวมทั้งเปรียบเทียบคุณภาพน้ำนมถังรวมระหว่างกลุ่มฟาร์มทั้ง 2 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า ตัวอย่างน้ำนมถังรวมมีค่าเฉลี่ยของ SPC และ BTSCC มากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนความชุกของตัวอย่างที่มี SPC, CC และ BTSCC มากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คิดเป็น 40.83% (69/168) 11.83% (20/168) และ 59.76% (101/168) ตามลำดับผลการเปรียบเทียบคุณภาพน้ำนมถังรวมระหว่างกลุ่มฟาร์มทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ามีค่าเฉลี่ยเรขาคณิต SPC, CC, LPC และ BTSCC ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($P>0.05$) จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพของน้ำนมดิบในพื้นที่ศึกษายังประสบปัญหาการปนเปื้อนของเชื้อแบคทีเรียจากโรคเต้านมอักเสบ และสุขศาสตร์การรีดนมที่ไม่เหมาะสม

คำสำคัญ   คุณภาพทางจุลชีววิทยา   น้ำนมถังรวม   ฟาร์มโคนม